

Ἡ πειρατεία στό βυζάντιο (4ος-15ος αἰώνας)

Ἐχοντας τὰ χαρακτηριστικά ἑνός συγκεντρωτικοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, τὸ Βυζάντιο ἐνδιαφέρεται νὰ ἐλέγχει ὅλα τὰ τμήματα μιᾶς ἀχανοῦς ἐπικράτειας, τὰ ὅποια συνδέονται τόσο μεταξύ τους ὅσο καί μέ τήν Κωνσταντινούπολη — τήν πρωτεύουσα — μέ θαλάσσιες ὁδοῦς. Ἡ διαμόρφωση τῆς βυζαντινῆς ἐπικράτειας καί ἡ φύση τοῦ πολιτεύματος διαδραμάτισαν πρωταρχικό ρόλο στήν ἐξέλιξη τῶν διαφόρων μορφῶν βιαιοπραγίας στή θάλασσα ἢ ἀπό τή θάλασσα, καθώς καί στήν καταστολή τους ἀπό τίς ἀρχές τίς ἐπιφορτισμένες νὰ ἐπαγρυπνοῦν γιά τήν εἰρήνη τῶν θαλασσῶν μέσα στά σύνορα τῆς αὐτοκρατορίας.

Hélène Ahrweiler

Καθηγήτρια Βυζαντινῆς Ἱστορίας, Πανεπιστήμιο Paris I - Sorbonne

Ἡ θάλασσα ἀποτελεῖ τὸν κατεχόμενη παράγοντα ἐδαφικῆς συνοχῆς τοῦ Βυζαντίου. «Ἡ θάλασσα... συνάπτει μᾶλλον ἢ τέμνει» ἐπιτρέπει τὴ διαρκή ἐπαφή μὲ τὴς ἐπαρχίες ἀπ' ὅπου ἡ πρωτεύουσα προμηθεύεται ἀντρες, χρήματα καὶ εἶδη διατροφῆς. Ὅποιος παρεμποδίζει τὴν ἐλεύθερη διακίνηση στὶς θάλασσες τῆς αὐτοκρατορίας θεωρεῖται ἐχθρὸς τοῦ κράτους καὶ τῆς κοινωνίας. Παρόμοιες ἐνέργειες εἶναι κολάσιμες ἀπὸ τὸ νόμο, ἢ δὲ καταστολή τους ἀνατίθεται στὶς αὐτοκρατορικές δυνάμεις—τὸ στρατὸ καὶ τὴν ἀστυνομία—οἱ ὁποῖες διώκουν τοὺς δράστες κάθε βαιοπραγίας: τόσο τῆς ληστρικής ἐνέργειας ἀπὸ μέρους τῶν ἐχθρῶν τῆς αὐτοκρατορίας, ὅσο καὶ τῆς δραστηριότητος ἐκτός νόμου βυζαντινῶν πολιτῶν μὲ θύματα συμπολίτες τους. Καὶ στὶς δύο περιπτώσεις, οἱ Βυζαντινοὶ θεωροῦν ὅτι πρόκειται γιὰ ἀσκησιμὸν παράνομης βίας ἐναντίον προσώπων καὶ ἀγαθῶν («ληστεία»), χωρὶς νὰ διακρίνουν ἀνάμεσα σὲ κούρσα καὶ πειρατεία.

Γιὰ τὸ Βυζαντινὸ κράτος, ἡ πειρατεία, σὲ ὅλες τῆς τῆς μορφῆς, ἠγνάθει ἀπὸ ἄτομα ἐκτός νόμου καὶ καταδικάζεται ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ νόμο ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἠθική. Τουλάχιστον κατὰ τῆς περιόδου ἀκμῆς τῆς αὐτοκρατορίας, τὸ κράτος καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ δὲν συμμετέχουν σὲ πειρατικές δραστηριότητες—ὅσο γιὰ τὴν ἀσκησὶν ἀντιπαιών, πρόκειται γιὰ ἐννοια σχεδὸν ἀγνωστὸ τοῦ Βυζαντίου τοῦ ὁποῦ οἱ ῥόλοι στὸ Μεσαιωνικὸ κόσμον μποροῦν νὰ παραλληλισθῶν μὲ αὐτὸν τοῦ διαδραμάτισε ἡ Ῥώδος κατὰ τὴν ἐλληνιστικὴν περίοδο.

Μεῖα σὲ ἕνα χωρὸ ὅπου ἡ πειρατεία ἔχει χαρακτῆρα ἐνδημικὸ, οἱ Βυζαντινοὶ ἔβηκαν τρόπο καὶ ἐβέβαιαν τῆς βάσις λειτουργίας ἐνός μηχανισμού ἱκανοῦ νὰ ἐξασφαλίζει ἐνα συνεχή γνῶνα ἐναντίον τῆς. Τὸ Βυζαντινὸ πολιτεῦσθε σὸν μία ναυτικὴ δύναμη μὲ στόχο τὴν ἀσκησιμὸν μίας πραγματικῆς θαλασσοκρατίας. Ὅσο οἱ μηχανισμοὶ τοῦ ἀντιπειρατικῶν συστημάτων λειτουργοῦσαν εὐρρυθμὰ, στή Μεσόγειο—ἐσωτερικὴ θάλασσα τοῦ Βυζαντίου—ἐπικρατοῦσε εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια. Ὅταν, ἀντίθετα, ἡ βυζαντινὴ θαλασσοκρατία περικερχόταν σὲ ἀμφοβήθησθε καὶ διαταρασσόταν ἡ εἰρήνη, ἡ ἐμφάνισις τῆς πειρατείας προῦγγαλλε νέες ἐποχές καὶ καινούρια κατασταλτικὰ μέτρα.

Ἱστορικές φάσεις

Ἡ ἐγκαθίδρυσις καὶ οἱ καταλύσεις τῆς βυζαντινῆς θαλασσοκρατίας στή Μεσόγειο ὀρίζουν τῆς διαδοχικῆς χρονολογικῆς περιόδους τῆς πειρατείας:

α) Ἀπὸ τὸν 4ὸ ἄς τὸν 7ὸ αἰώνα: Παρὰ τὴν παρουσία μεμονωμένων πειρατικῶν πράξεων πρόκειται γιὰ τὴν περίοδο τῆς βυζαντινῆς ναυτικῆς κυ-

ριαρχίας στή Μεσόγειο.

β) Ἀπὸ τὸν 7ὸ ἄς τὸν 10ὸ αἰώνα: Ἐμφάνισις καὶ συνεχῆς ἐπιδρομῆς διαφόρων ἀραβικῶν στόλων στὶς ἀκτές καὶ τὰ νησιά τῆς αὐτοκρατορίας, φαινόμενο πού πιστοποιεῖ τὴν διάρρηξη τῆς βυζαντινῆς θαλασσοκρατίας καὶ τῆς βαθμιαίας βυζαντινο-αραβικῆς συγκυριαρχίας στή Μεσόγειο.

γ) Ἀπὸ τὸν 10ὸ ἄς τὸν 11ὸ αἰώνα: Νέα περίοδος θαλασσοκρατίας τοῦ Βυζαντίου, κατάληψη τῆς Κρήτης, τῆς Κύπρου καὶ τῆς Συρίας καὶ ταυτοχρόνως ἀνθῆσις τοῦ ἐμπορίου. Μόνες πειρατικές ἐνέργειες, μερικῆς μεμονωμένως ἐπιδρομῆς Μουσουλμάνων καὶ κυρίως Ῥώσων, οἱ ὁποῖες ὄμως δὲν διατάραξαν τῆς ἐμπορικῆς δραστηριότητος.

δ) Ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ 11ου ἄς τὸν 14ὸ αἰώνα: Ἡ περίοδος αὕτη χαρακτηρίζεται ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Νορμανδῶν, τῆς Σταυροφορίας καὶ τὴν ἐγκατάστασις Δυτικῶν στὸ ἐσωτερικὸ τῆς αὐτοκρατορίας. Τὰ ἄτομα αὐτὰ μεταφέρουν στήν Ἀνατολή τὰ ἦθη τους. Μὲ παρόρμησις τῶν Δυτικῶν οἱ πειρατικῆς ἐπιδρομῆς ἐναντίον πλοίων—στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα ἢ σὲ λιμάνια—γνωρίζουν νέα ἀνθῆσις. Καθὼς δὲν εἶναι πιά σὲ θέση νὰ ἐπιβάλλει τάξη στὴν ἐπικρατεία του, τὸ Βυζάντιον συνάπτει διμερῆς συνθήκες μὲ κράτη πού ἀσκούν τὴν πειρατεία. Ἀντικείμενον τῶν συνθηκῶν αὐτῶν εἶναι ἡ ἐλεύθερις τῆς ναυσιπλοίας καὶ ἡ λήψις ἀντιπειρατικῶν μέτρων. Κατὰ τὴν διάρρηξη τῆς περιόδου αὕτης ἡ ἐννοια τῶν ἀντιπαιῶν εἰσερχόταν στὰ βυζαντινὰ ἔθνη. Ἐγκαταλείπονται κάθε φιλοδοξία σχετικὰ μὲ τὴν ναυτικὴ κυριαρχία, οἱ Βυζαντινοὶ ἐπέτρεψαν τὴν μετατροπὴ τῶν ἀκτῶν καὶ τῶν θαλασσῶν τῆς αὐτοκρατορίας σὲ θέατρο ἀγῶνων ἀνάμεσα στὶς ναυτικές δυνάμεις τῆς Δύσης, καθιστῶντας μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὰ βυζαντινὰ εἶδη ἐύκολα λεία γιὰ τοὺς πειρατές, μεταξὺ ἄλλων καὶ τῶν Τούρκων πού ἐμφανίζονται στή Μεσόγειο. Μὲ τὴν συνταπιμὴ αὕτη ἐπισκόπησις τῶν ἱστορικῶν φάσεων τῆς ὁποῖες διάνυσεν ἡ πειρατεία στήν Ἀνατολικὴ Μεσόγειο διαπιστώνομεν ὅτι ἡ υποτροπὴ τοῦ φαινομένου αὐτοῦ ἀκολουθεῖ τὴν ἴδια τροχὴ μὲ τὴν κατάλυσις τῆς βυζαντινῆς θαλασσοκρατίας. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μερίδι, τόσο οἱ μέθοδοι καὶ οἱ μορφῆς ὅσο καὶ οἱ ἴδιοι οἱ δράστες πειρατικῶν πράξεων βρίσκονται σὲ συνάρτησις πρὸς τῆς πολιτικές, οικονομικές καὶ γεωγραφικές συνθήκες, καθώς καὶ πρὸς τὴν παράδοσις κάθε περιοχῆς πού βγαίνει ἀπὸ τῆς δραστηριότητος αὐτῆς.

Ἡ ὑπόδομη τῆς πειρατείας

Οἱ πειρατικῆς δραστηριότητες προϋποθέτουν τὴν παρουσία ἀνθρώπων ἐθιμοθῶνων στή σκληρὴ ζωὴ τῆς θάλασσας, καθώς καὶ τὴν ὑπαρξὴ κρυψού-

γτων—ἔξω ἀπὸ τὴν ἀκτῖνα δράσης τῶν ἐντεταλμένων, γιὰ τὴν δίωξιν τῆς πειρατείας πολεμικῶν σκαφῶν—πού νὰ προσφέρουν α) ἀναγκαῖο ὑλικὸ γιὰ τὴν κατασκευὴ καὶ συντήρησις τῶν πειρατικῶν πλοίων, β) ἀνοχὴ τῶν ἀρχῶν τῆς χώρας (ἢ καλύτερα τὴν ἐλλείψιν ἀρχῶν) καί, κυρίως, γ) τὴν δυνατὸτητα διαχέυσεως τῶν λαφύρων σὲ φίλους ἐξωτερικῆς ἀγορῆς.

Ὅρισμένως περιοχῆς οἱ ὁποῖες ὑπῆρξαν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα κέντρα πειρατικὰ, ἐξακολουθοῦν νὰ διακρίνονται σ' αὕτην τὴν δραστηριότητα καὶ κατὰ τοὺς βυζαντινούς χρόνους, ἰδιαίτερα ὅταν οἱ περιοχῆς αὐτῆς ἔχουν περιέλθει στήν κυριαρχία ναυτικῶν ἀντιπαιῶν τῆς αὐτοκρατορίας, ὅπως οἱ Ἀραβες. Οἱ Ἀραβες κούρσοι τῆς Κρήτης κατέστρεψαν τὰ Κῦθηρα ὀρηκτήριον ἀπ' ὅπου ἐξαπέλυαν τῆς ἐπιδρομῆς τους ἐναντίον τῶν ἀκτῶν τοῦ Βυζαντίου: Οἱ Ἀραβες τῆς Ταρσοῦ χρησιμοποίησαν τῆς ἀκτῆς τῆς Κιλικίας γιὰ νὰ διασπείρουν τὸν πειρατικὸν τοῦς στόλο σὲ ὅλες τῆς ἀκτῆς τοῦ Ἀρχιπελάγους. Παράλληλα μὲ τὰ κρυψώματα αὐτὰ—τὰ περισσότερα συμπίπτουν μὲ αὕτη τῆς ἀρχαιότητος—, ἰδιαίτερη ἀνάπτυξη γνωρίζουν, κατὰ τὴν βυζαντινὴν περίοδο, πειρατικῆς βάσεις πού βρίσκονται στὸν ἀδρον τῶν σηματικότερων θαλασσῶν δρόμων τῆς ἐποχῆς, σὲ σημεία πρόσφορα γιὰ ἐπιδρομῆς ἐναντίον πλοίων φορτωμένων μὲ ἐμπορεύματα προοριζόμενα γιὰ τῆς μεγάλης ἀγορῆς τῆς Μεσογείου. Ἀκόμα καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις γίνεται πεδίο πειρατικῆς δράσεως, καθώς φορὰ πού ἡ παρακλιζόουσα αὐτοκρατορία δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ ἐμποδίσει τὴν ἀσκησιμὸν παρόμοιων δραστηριοτήτων ὡρὸν ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν πρωτεύουσα.

Ὅποτε τὸ κράτος δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ διατηρῆ τὸν κατάλληλο μηχανισμό πού θὰ τοῦ ἐπιτρέψει νὰ ἐγγυηθῆι στοὺς ταξιδιώτες ἀσφάλειαν ναυσιπλοίας, τὰ σημεία πού ἄλλοτε χρησιμοποιοῦσε προκειμένου νὰ ἐλέγξει τὴν θαλάσσια διακίνηση μετατρέπονται σὲ βάσεις πειρατῶν. Τὰ στενὰ ἀπ' ὅπου ἐλέγχεται τὸ πέρασμα πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολις (Ἐλλησποντος καὶ Βόσπορος), πρὸς τὴν Βενετία καὶ τὴν Δαλματία (Ὅτραντο), πρὸς τῆς Ἰταλικῆς θαλάσσης (Μεσσηνία) καί, μέχρι ἐνα ὀρισμένον σημείο, Κῦθηρα καὶ Κρήτη), πρὸς τῆς θαλάσσης τῆς Συρίας (Κύπρος, Ἀττάλεια, Λαοδικαία καί, κυρίως, Ῥόδος), καθώς καὶ τὰ μικρότερη σπουδαιότητος περάματα ἀνάμεσα στὶς ἀκτῆς καὶ τὰ πολυάριθμα νησιά τοῦ Αἰγαίου, ὅταν οἱ διεθνῆς συνθήκες τὸ ἐπιτρέπουν καὶ ὅποτε τὸ Βυζάντιον δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ τὸ ἀποτρέψει, τὰ σημεία αὐτὰ καθίστανται ὀρηκτήρια πειρατικῶν στόλων, ἀφοῦ ὑπῆρξαν στὸ παρελθόν βάσεις ναυτικῆς ἀστυνομίας καὶ κέντρα τελωνειακοῦ ἐλέγχου.

Οι άντρες

Έμπειροι ναυτικοί, υποχρεωμένοι να γνωρίζουν και να άκολουθούν τους έμπορικούς δρόμους, οι πειρατές στρατολογούνται από περιοχές έθιμμένες, από παλαιότερες εποχές, στα ναυτικά επαγγέλματα και τις θαλάσσιες συναλλαγές. Ο πειρατής συγκεντρώνει, κατά κανόνα, δύο ιδιότητες: του ναυτικού και του έμπορου. Οι χριστιανοί πειρατές λυμιάονται τά πλοία και έμπορευονται οι ίδιοι τά λάφυρα στις αγορές (έμποροι - πειρατές), ενώ, αντίθετα, οι Σαρακηνοί ένεργούν τις περισσότερες φορές στά πλαίσια πολεμικών επιχειρήσεων εναντίον ξένης χώρας. Περισσότερο κουραράοι παρά πειρατές, γιά να χρησιμοποιήσουμε τή σύγχρονη διαφροπόηση, οι Μουσουλμάνοι δέν είναι πάντα κύριοι τών λαφύρων τους. Όταν ή άπόφαση γιά πειρατικές έπιδρομές λαμβάνεται από μία κρατική άρχη, έπιβαίνουν μεζόζοντες στους όποιους περιέρχεται τό μεγαλύτερο μέρος τών λαφύρων. Γιά πολλούς αιώνες, οι Άραβες πειρατές, καθιστώντας τις θαλάσσιες έπιδρομές κατ' έξοχήν μορφή ναυτικής πολεμικής δραστηριότητας, άσκησαν τήν πειρατεία σε βάρος τών Βυζαντινών και τροφοδόησαν, κυρίως με δούλους, τις διάφορες αγορές. Καταλαβαίνει κανείς γιάτί ή σημαντικότερη συνέπεια της «αραβικής πειρατείας» στις θάλασσες της αυτοκρατορίας στάθηκε, κατά κύριο λόγο, δημογραφική: προκάλεσε τήν προοδευτική έρήμωση τών έκτεθειμένων στις πειρατικές έπιδρομές περιοχών. Ως τόν 11ο αιώνα, πρότυπο κουραράου - πειρατή της Ανατολικής Μεσογείου είναι οι Σαρακηνοί. Μέ τήν άφιξη στις θάλασσες της βυζαντινής αυτοκρατορίας πολεμιστών και έμπόρων από τή Δύση, κυρίως από τις

ναυτικές πόλεις της Ίταλιας, οι δραστηριότητες του κουραράου, του πειρατή και του έμπορου άσκούονται από τό ίδιο άτομο. Δυτικοί πολεμιστές-ληστές, όπως οι Νορμανδοί, ή τυχοδιώκτες - έμποροι, όπως οι πολίτες Ιταλικών πόλεων, κυριαρχούν στη θάλασσα με πράξεις θίας οι όποιες προκαλούν τήν αντίδραση τών Βυζαντινών και τή μεταβολή τών ναυτικών ηθών. Έγκαταλειμμένη στην έκμετάλλευση ατόμων πού δέν ένδιαφέρονται παρά γιά γρήγορο πλουτισμό, ή θάλασσα άποβαίνει ένα είδος no man's land στό έλεος τών Δυτικών, οι όποιοι, άνοιχτά και έπίσημα, άσκούν τήν πειρατεία συγκαλυμμένη κάτω από ευγενέστερα όνόματα τά όποια τής προσοδούν δικαίωση και νομικό υπόβαθρο. Οι άπαρχές του 13ου αιώνα βρίσκουν τή Μεσόγειο να διαπλέεται από πειρατές - τυχοδιώκτες, από κουραράους - μισθοφόρους, από κουραράους - αγωνιστές, άτομα πού έρχονται να προστεθούν στους πραιτίτιους της άνασφάλειας στη θάλασσα και στις παράκτιες περιοχές και τους όποιους οι πηγές όνομάζουν, χωρίς διάκριση, ληστές ή πειρατές.

Θρίαμβος της πειρατείας

Ή σύγχυση σχετικά μέ τήν κυριαρχία τών θαλασσών και τόν έλεγχο της ναυσιπλοίας στην Ανατολική Μεσόγειο άκολουθείται από τήν άναζυγίωση της πειρατείας. Ή χαώδής κατάσταση πού άκολουθήσει τά γεγονότα του 1204 —τά όποια γιά τους Βυζαντινούς ίσοδυναμούν μέ άκατόνημαστη πράξη πειρατείας— δημιούργησε τις κατάλληλες προϋποθέσεις γιά τή σχεδόν καθολική έξέλιξη και παγιοποίηση της πειρατείας. Πειρατικές έπιδρομές άσκούονται από άντρες ποικίλης καταγωγής και ιδιότητας γιά λογαριασμό τών ναυτικών κρατών της Μεσογείου. Στους Δυτικούς και στους Έλληνες κατοίκους τών παράκτιων περιοχών έρχονται να προστεθούν, από τις άρχές του 14ου αιώνα, Τούρκοι πειρατές (μάλλον έξιολοιμισμένοι αυτόχθονες). Οι περισσότεροι ένεργούν αυτόνομα και είναι άνεξάρτητοι ή συνένοχοι μέ τις άρχές του τόπου όπου βρίσκεται ή βάση τους, γεγονός τό όποιο καθιστά ανεφάρμοστες όλες τις διεθνείς συμφωνίες μέ άντικείμενο τήν ασφάλεια της ναυσιπλοίας και του έμπορίου στη Μεσόγειο.

Άπό τόν 14ο αιώνα, ή πειρατεία προλαμβάνει τή μορφή ενός άκρυκτου πόλεμου όχι πιά σε διακριτικό επίπεδο, αλλά άνάμεσα στό μέλι μιας διαμεσογειακής κοινωνίας: τούς έμπόρους και τους πειρατές (τους άντι-έμπόρους). Άκολουθώντας τή γενικότερη μεταβολή τών οικονομικών συναλλαγών κατά τόν 14ο και 15ο αιώνα, ή πειρατεία καθίσταται ένας τρόπος ζωής γιά τους κοιλι-

κους της Ανατολικής Μεσογείου. Φαινόμενο παρα-οικονομικό, ή πειρατεία είχε, χωρίς καμία άμφιβολία, έπιπτώσεις στη ναυσιπλοία, αλλά δέν πρέπει να επέδρασε ούτε στό ρεύμα ούτε στόν όγκο τών συναλλαγών. Άπό τή σκοπιά αυτή, ή συνέπεια της πειρατείας μπορούν να συγκριθούν με τις φυσικές καταστροφές πού προκαλεί μία καταιγίδα. Έμποροι και πειρατές συμβιώνουν, ό ένας πλάι στόν άλλο, πλουτίζοντας χάρη σε δραστηριότητες σχεδόν συμπληρωματικές. Δέν χωράει άμφιβολία ότι ή άνηση της πειρατείας στό ξεκίνημα του 14ου αιώνα σημαίνει —όπως συνέβαινε και στις άρχές της μεταχριστιανικής περιόδου— ότι τά όσυνορα τών τότε κόσμων μεταβάλλονταν και νέοι όρομοί διανοίγονται στην ανθρώπινη δραστηριότητα. Χωρίς και διαστάσεις πού ξεπερνάνε τις πολιτικές όομές τών κρατών της εποχής διανύονται από τομήρους ίδιους κινούμενος είτε από ένδιαφέρον γιά τό κοινωνικό όσυνολο είτε από προσωπικό συμφέρον. Καταλήγουμε έτσι στη διάκριση άνάμεσα σε έμπόρους - έξερευνητές και σε τυχοδιώκτες - πειρατές, τά δύο αυτά πρότυπα πού σημάδεψαν τους μετέπειτα αιώνες.

Έλληνική άπόδοση
Γ. Βελισσαροπούλου

Piracy in Byzantium (4th-15th centuries)

In an inland sea like the eastern Mediterranean, where piracy had an endemic character, the Byzantines managed to establish an efficient mechanism against piracy. The glorious and the unfortunate phases of the byzantine history serve respectively as termini for the chronological division of piracy in four periods: a. 4th-7th centuries, b. 7th-10th centuries, c. 10th-11th centuries, d. 11th-14th centuries. Piracy presupposed not only men used to the hardships of the sea-life, adequate retreat harbors for the supply and repair of the pirate-ships, tolerance of the authorities of the country, but also the possibility for channeling the loot to hospitable markets.

The chaotic situation that succeeded the capture of Constantinople by the Latins in 1204, created the ideal conditions for piracy that became thereafter a general and permanent phenomenon. From the 14th century on piracy obtained the character of an undeclared war between the members of the mediterranean society, that is, between the merchants and the pirates, the anti-merchants.